

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2015. április 21.(*)

„Tagállami kötelezettségszegés – Hozzáadottértékadó – 77/388/EGK hatodik irányelv – 2006/112/EK irányelv – 132. cikk, (1) bekezdés, a) pont és 135. cikk, (1) bekezdés, h) pont – Adómentességek – Állami postai szolgáltatók – Postabélyegek – 97/67/EK irányelv”

A C-114/14. sz. ügyben,

az EUMSZ 258. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2014. március 10-én

az **Európai Bizottság** (képviselik: J. Enegren és L. Lozano Palacios, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

a **Svéd Királyság** (képviselik: U. Persson és A. Falk, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: V. Skouris elnök, K. Lenaerts elnökhelyettes, M. Ilešič, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, J. C. Bonichot (előadó), S. Rodin és K. Jürimäe tanácselnökök, A. Rosas, Juhász E., A. Borg Barthet, J. Malenovský, E. Levits bírák,

előtanácsnok: M. Wathelet,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

tekintettel a előtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a előtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Keresetével az Európai Bizottság annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy a Svéd Királyság, mivel nem mentesítette a hozzáadottértékadó (a továbbiakban: héa) alól az állami postai szolgáltatók által nyújtott szolgáltatásokat és az ezeket kiegészítő termékértékesítéseket, kivéve a személyszállítást és a távközlést, valamint nem mentesítette a héa alól a nemzeti területen belüli postai szolgáltatásra szolgáló postabélyegeknek a rajtuk feltüntetett értéken történő értékesítését, nem teljesítette a közös hozzáadottértékadórendszerrel szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv (HL L 347., 1. o.) 132. cikke (1) bekezdésének a) pontjából és 135. cikke (1) bekezdésének h) pontjából eredő kötelezettségeit.

Jogi háttér

A 2006/112 irányelv

2 A 2006/112 irányelv „Adómentesség” elnevezés? IX. címe magában foglal egy, az „Egyes közhasznú tevékenységek adómentességére” vonatkozó 2. fejezetet. Az e fejezetben szerepl? 132. cikk az (1) bekezdésének a) pontjában a következ?képpen rendelkezik:

„A tagállamok mentesítik az adó alól a következ? ügyleteket:

a) az állami postai szolgáltató által nyújtott szolgáltatások, és az ezeket kiegészít? szolgáltatások és termékértékesítések, kivéve a személyszállítást és a távközlési szolgáltatásokat”.

3 A 2006/112 irányelv 135. cikke, amely az „Egyéb tevékenységekre nyújtott adómentesség” elnevezés? következ? fejezetben szerepel, az (1) bekezdésének h) pontjában a következ?ket mondja ki:

„A tagállamok mentesítik az adó alól a következ? ügyleteket:

[...]

h) az egyes tagállamok területén belüli postai szolgáltatásra szolgáló postabélyegeknél, valamint illetékbélyegeknél és egyéb hasonló bélyegeknél a rajtuk feltüntetett értéken történ? értékesítése”.

4 A jelen ítélet 2. és 3. pontjában említett rendelkezések azonosak a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó?rendszer: egységes adóalap?megállapításról szóló, 1977. május 17?i 77/388/EGK hatodik irányelv (HL L 145., 1. o.; magyar nyelv? különkiadás 9. fejezet, 1. kötet, 23. o.) 13. cikke A. része (1) bekezdése a) pontjának és B. része e) pontjának korábban alkalmazandó rendelkezéseivel, amely hatodik irányelvet hatályon kívül helyezte a 2006/112 irányelv és annak helyébe lépett.

A 97/67/EGK irányelv

5 A 2002. június 10?i 2002/39/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 176., 21. o.; magyar nyelv? különkiadás 6. fejezet, 4. kötet, 316. o.) módosított, a közösségi postai szolgáltatások bel? piacának fejlesztésére és a szolgáltatás min?ségének javítására vonatkozó közös szabályokról szóló, 1997. december 15?i 97/67/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 15., 14. o.; magyar nyelv? különkiadás 6. fejezet, 3. kötet, 71. o.; a továbbiakban: 97/67 irányelv) az 1. cikke alapján közös szabályokat állapít meg többek között az Európai Közösségen belüli egyetemes postai szolgáltatások nyújtása, és azon szempontok vonatkozásában, amelyek meghatározzák az egyetemes szolgáltatók számára fenntartható szolgáltatásokat.

6 A 97/67 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése a következ?képpen szól:

„A tagállamok biztosítják, hogy a szolgáltatást igénybe vev?k élvezzék az egyetemes szolgáltatáshoz való jogot, amely magában foglalja a meghatározott min?ség? postai szolgáltatás állandó biztosítását területük minden pontján, minden felhasználó számára elérhet? áron.”

7 A 97/67 irányelv 4. cikke el?írja:

„Az egyes tagállamok gondoskodnak arról, hogy az egyetemes szolgáltatás biztosított legyen, és

tájékoztatják a Bizottságot ennek a kötelezettségnek a teljesítéséhez megtett intézkedésekről és különösen az egyetemes szolgáltató(k) személyéről. Az egyes tagállamok határozzák meg és teszik közzé a közösségi joggal összhangban az egyetemes szolgáltató(k)ra ruházott kötelezettségeket és jogokat.”

A pert megelőző eljárás és a Bíróság elotti eljárás

8 2006. április 10-én a Bizottság felszólító levelet küldött a Svéd Királyságnak, amelyben felróta neki, hogy mivel nem mentesítette a hÉa alól sem az állami postai szolgáltatók által nyújtott szolgáltatásokat és az ezeket kiegészítő termékértékesítéseket a személyszállítás és a távközlés kivételével, sem pedig a nemzeti területen belüli postai szolgáltatásra szolgáló postabélyegeknél a rajtuk feltüntetett értéken történő értékesítését, nem teljesítette a 77/388 hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdésének a) pontjából és B. részének e) pontjából eredő kötelezettségeit.

9 A 2006. június 7-i levélben a svéd hatóságok válaszoltak e levélre, és vitatták, hogy nem teljesítették a 77/388 hatodik irányelvben előírt kötelezettségeiket.

10 A Bizottság, mivel e választ nem találta kielégítőnek, 2007. július 18-án indokolással ellátott véleményt küldött a Svéd Királyságnak, amelyben felhívta ez utóbbit arra, hogy az e vélemény kézhezvételétől számított két hónapos határidőn belül tegyen eleget kötelezettségeinek.

11 A 2007. szeptember 17-i levelében a Svéd Királyság arra hivatkozva válaszolt az indokolással ellátott véleményre, hogy az állami postai szolgáltatók által nyújtott szolgáltatásoknak a 2006/112 irányelvben – a 77/388 hatodik irányelvével azonos szöveggel – előírt mentessége nem alkalmazandó a svéd piacon, mivel ott ilyen szolgáltatók nem léteznek.

12 Mivel a Bizottság e tagállam álláspontját nem találta kielégítőnek, úgy határozott, hogy a Bírósághoz benyújtja a jelen keresetet.

13 A Svéd Királyság az Európai Unió Bírósága alapokmánya 16. cikkének harmadik bekezdése alapján kérte, hogy a Bíróság nagytanácsa járjon el.

A keresetről

A 206/112 irányelv 132. cikke (1) bekezdése a) pontjának a nem megfelelő átültetésére alapított első kifogásról

A felek érvei

14 A Bizottság arra hivatkozik, hogy a Svéd Királyságnak mentesítenie kell a hÉa alól a személyszállítás és a távközlés kivételével azokat a szolgáltatásokat és az ezeket kiegészítő termékértékesítéseket, amelyeket a Posten AB-nak a 97/67 irányelv alapján kell nyújtania.

15 A Bizottság azzal érvel, hogy az egyetemes szolgáltató által a 97/67 irányelv 3–6. cikke alapján fennálló kötelezettségeinek megfelelően nyújtott szolgáltatások „az állami postai szolgáltató által nyújtott szolgáltatások” 2006/112 irányelv 132. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében vett fogalmába tartoznak.

16 A Bizottság e tekintetben megjegyzi, hogy Svédországban a Posten AB magánjogi társaságot jelölték ki egyetemes postai szolgáltatónak. Ezen megállapítás alátámasztására a Bizottság a Posten AB és a svéd postai és távközlési hatóság között ez utóbbi azon határozata miatti jogvitára hivatkozott, amelyben a Posten AB postai tevékenység gyakorlására nyújtott engedélyét olyan feltételekhez kötötte, amelyek az egyetemes postai szolgáltatóként való kijelölésére vonatkoztak. A Bizottság szerint a Kammarrätten i Stockholm (stockholmi

közigazgatási fellebbviteli bíróság) által hozott ítéletből világosan kitűnik, hogy ezen az alapon a Posten AB által végzett műveletek különböznek a svéd piacon más gazdasági szereplők által végzett műveletektől.

17 A Bizottság szerint a Svéd Királyság akkor is köteles alkalmazni a 2006/112 irányelv 132. cikkének (1) bekezdése a) pontjában előírt mentességet, ha e tagállam úgy véli, hogy a mentességtől eltérő más módszerekkel jobban tudja biztosítani az adósemlegességet. A Bizottság e tekintetben a Bizottság kontra Spanyolország (C-204/03, EU:C:2005:588, 28. pont) ítéletre hivatkozik.

18 Egyébiránt a Bizottság a TNT Post UK ítéletből (C-357/07, EU:C:2009:248) arra következtet, hogy a szóban forgó héamentesség nem ütközik az adósemlegesség elvébe.

19 Végül a Bizottság pontosítja, hogy semmiféle versenytorzulás, feltéve hogy fennáll ilyen, nem mentesítheti a Svéd Királyságot azon kötelezettsége alól, hogy alkalmazza a 2006/112 irányelv 132. cikkének (1) bekezdése a) pontjában előírt mentességet, amely rendelkezés ugyanezen irányelv más rendelkezéseitől a feltétlen jellege miatt különbözik. A Bizottság azt állítja, hogy ezzel ellentétben pontosan egy olyan helyzet fennállása idéz esetlegesen elő a belső piacon versenytorzulásokat, amelyben egy kivételével valamennyi tagállam alkalmazza ezt a mentességet.

20 A Svéd Királyság ezzel ellentétben azzal érvel, hogy a Posten AB-nak a héa alól az állami postai szolgáltatók esetében előírt kivétel alapján történő mentesítése lenne ellentétes a 2006/112 irányelvvel, az EUM-szerződés versenyre vonatkozó rendelkezéseivel, valamint a 97/67 irányelv céljaival.

21 E tekintetben azzal érvel, hogy Svédországban körülbelül harminc vállalkozás működik azonos pénzügyi feltételek mellett a már régóta – még a Svéd Királyság Európai Unióhoz való csatlakozását megelőzően – liberalizált postai piacon, amelyek között már nincs „állami postai szolgáltató”. Különösen, a Posten AB nem kap az államtól kompenzációt az egyetemes szolgáltatási kötelezettségei címén, bár azt a 97/67 irányelv 7. cikke (1) bekezdésének második mondata lehetővé teszi.

22 E tagállam ezenkívül előadja, hogy a postai szolgáltatások svéd piaca különbözik a TNT Post UK ítélet (C-357/07, EU:C:2009:248) alapjául szolgáló ügyben vizsgált brit piactól annyiban, amennyiben ezen ítélet kihirdetésének időpontjában az Unió keretében számos állami postai szolgáltatással bíztak meg monopolhelyzetben lévő állami vállalatokat, miközben már nem ez a helyzet azóta, hogy a 97/67 irányelv 7. cikke (1) bekezdése véget vetett azon lehetőségnek, hogy ezen ágazatban kizárólagos vagy különleges jogokat nyújtsanak.

23 Ilyen körülmények között a Svéd Királyság úgy véli, hogy a Posten AB héamentessége azzal járna, hogy annak a versenytársaihoz képest mesterséges áralapú versenyképességi előnyt nyújtanak, amely az alkalmazandó héamérték erejéig, vagyis 20%-ig is terjedhet, ami a postai piacon a végső fogyasztó kárára csökkentené a versenyképességet. Ráadásul az ilyen mentesség növelné a Posten AB által igénybevett külső szolgáltatások árát, mivel már nem tudná levonni a vásárlásai után előzetesen felszámított héát, ami így a tevékenységeinek az átalakítására készítheti a célből, hogy belsőleg maga végezzen több szolgáltatást.

24 E tagállam végezetül azzal érvel, hogy Svédországban 1993. óta a héát a postai szolgáltatások összessége után anélkül vetették ki, hogy e rendszert kifogásolták volna – a bank/biztosítási ágazat általi kifogás kivételével, pontosan az általa élvezett héamentesség miatt, amely megakadályozza abban, hogy az általa igénybevett postai szolgáltatások után elzeteresen felszámított héát levonja.

25 Végül azzal érvel, hogy a jelen ügy elsdlegesen a postai piac mdkódését érinti, és hogy nincs szükség a héamentesség területére vonatkozó rendelkezésekre ahhoz, hogy e piac a lehet legjobbban mdkódhessen.

A Bíróság álláspontja

26 Mindenekelt meg kell jegyezni, hogy a Svéd Királyság a 2008. február 20-i 2008/6/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 52., 3. o.) módosított 97/67 irányelvre támaszkodik. Azonban ezen elbbi irányelv még nem volt hatályban az indokolással ellátott véleményben megállapított határid lejártának időpontjában. Ezért a jelen keresetet a 2002/39 irányelvvel módosított 97/67 irányelv alapján kell vizsgálni.

27 Nem vitatott, hogy a Svéd Királyság úgy véli, hogy azóta, hogy 1993-ban véget vetett a hagyományos gazdasági szereplje monopóliumának, területén nem létezik többé a 2006/112 irányelv értelmében vett „állami postai szolgáltató”, következésképpen pedig bármely postai szolgáltatásnyújtó héamentességére vonatkozó kötelezettség. E tagállam így héát vet ki a postai szolgáltatásnyújtók összessége által nyújtott szolgáltatásokra és az ezeket kiegészítő termékértékesítésekre.

28 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság már megállapította, hogy az „állami postai szolgáltatóknak” a 77/388 hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdésének a) pontjában alkalmazott kifejezését, amely rendelkezést azonos szöveggel átveszi a 2006/112 irányelv 132. cikke (1) bekezdésének a) pontja, úgy kell értelmezni, hogy az olyan köz vagy magánjogi gazdasági szereplkre vonatkozik, amelyek valamely tagállamban a 97/67 irányelv értelmében vett „egyetemes postai szolgáltatás” egészének vagy egy részének a biztosítását vállalják (lásd ebben az értelemben: TNT Post UK ítélet, C-357/07, EU:C:2009:248, 40. pont).

29 Márpedig nem vitatott, hogy a 2007. július 18-i, indokolással ellátott véleményben megállapított határid lejártakor a Posten AB Svédországban a 97/67 irányelv értelmében vett „egyetemes postai szolgáltatóként” volt kijelölve.

30 Ezenkívül a Svéd Királyság beadványából kitnik, hogy amint a 97/67 irányelv 4. cikkének (2) bekezdése elírja, a nemzeti jogi szabályozás a Posten AB-nak annak garantálására irányuló különleges kötelezettségeket ír el, hogy e tagállam egész területén biztosítsa az ezen irányelv értelmében vett egyetemes postai szolgáltatást.

31 Ebből következik, hogy a Posten AB-t, mivel Svédországban a 96/67 irányelv értelmében vett „egyetemes postai szolgáltatás” egészét vagy egy részét biztosítja, a 2006/112 irányelv 132. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében vett „állami postai szolgáltatónak” kell minősíteni, és hogy következésképpen az e társaság mint egyetemes szolgáltató által nyújtott szolgáltatásokat és az ezeket kiegészítő termékértékesítéseket, kivéve a személyszállítást és a távközlést, mentesíteni kell a hía alól.

32 E következtetést nem kérjelemezheti meg a Svéd Királyság azon érve, miszerint a semlegesség elvével ellentétes a 2006/112 irányelv Bizottság által javasolt értelmezése, mivel a postai piac helyzete e tagállamban jelentsen eltér a Bíróság által a TNT Post UK ítéletben

(C-357/07, EU:C:2009:248) vizsgált helyzet?l annyiban, amennyiben a Posten AB szolgáltatásai nem különböznek a svéd piac más gazdasági szerepl?i által nyújtott szolgáltatásoktól.

33 Ugyanis a TNT Post UK ítélet (C-357/07, EU:C:2009:248) 37–39. pontjából kit?nik, hogy az „állami postai szolgáltatók” és a többi gazdasági szerepl? közötti különbség nem a nyújtott szolgáltatások jellegében áll, hanem abban, hogy az egyetemes postai szolgáltatást egészben vagy részben biztosító gazdasági szerepl?k különleges kötelezettségeket magában foglaló különös jogi rendszer alá tartoznak. Márpedig a jelen ítélet 30. pontjából kit?nik, hogy a Posten AB-t valóban ilyen kötelezettségek terhelik.

34 A jelen ítélet 31. pontjában levont következtetést nem kérd?jelezi meg az a körülmény sem, hogy a TNT Post UK ítéletet (C-357/07, EU:C:2009:248) azon határid? lejártát követ?en hirdették ki, amelyet a 2007. július 18-ai, indokolással ellátott véleményben a svéd jog összeegyeztethet?vé tételére megállapítottak.

35 Ugyanis abban az esetben, ha valamely kötelezettség egy uniós jogszabály Bíróság által nyújtott értelmezéséb?l ered, a Bíróság pontosította és tisztázta a szabály azon értelmét és hatályát, amellyel azt a hatálybalépésének id?pontjától érteni és alkalmazni kellett volna, és így a tagállamok ezen id?ponttól kezdve kötelesek úgy értelmezni és alkalmazni az uniós jogot, ahogy az a Bíróság akár egy kés?bbi ítéletéb?l ered. Csak akkor más a helyzet, ha a Bíróság jogbiztonsági okokból a múltra tekintettel kivételesen korlátozza azt a lehet?séget, hogy jogviszonyok megkérd?jelezése céljából az így értelmezett jogra hivatkozzanak (lásd: Denavit italiana ítélet, 61/79, EU:C:1980:100, 16. és 17. pont), ami nem történt meg a TNT Post UK ítélet (C-357/07, EU:C:2009:248) esetében.

36 Következésképpen helyt kell adni a Bizottság által a keresete alátámasztása érdekében hivatkozott els? kifogásnak.

A 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdése h) pontjának a nem megfele? átültetésére alapított második kifogásról

A felek érvei

37 A Bizottság azt állítja, hogy a Svéd Királyságnak mentesítenie kell a h?a alól a nemzeti területen belüli postai szolgáltatásra szolgáló postabélyegeknél a rajtuk feltüntetett értéken történ? értékesítését.

38 A Bizottság azzal érvel, hogy a postabélyegeknél a postai szolgáltatások esetében alkalmazott fizetési eszközöknek min?sülnek, és hogy az ?ket érint? mentesség mértékének mindenesetre meg kell felelnie az állami postai szolgáltatók esetében el?írt mentesség mértékével.

39 A Svéd Királyság elismeri a Bizottság ezen érvelését, azonban ebb?l a Bizottsággal ellentétben azt a következtetést vonja le, hogy mivel az állami postai szolgáltatókat nem kell a h?amentességben részesíteni, ugyanez érvényes a postabélyegekre is.

A Bíróság álláspontja

40 Magából a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdésének h) pontjából következik, hogy a tagállamoknak mentesíteniük kell a h?a alól a nemzeti területen belüli postai szolgáltatásra szolgáló postabélyegeknél a rajtuk feltüntetett értéken történ? értékesítését.

41 Egyrészt a Bírósághoz benyújtott iratokból kit?nik, hogy a 2007. július 18-ai, indokolással ellátott véleményben meghatározott határid? lejártával a svéd jogi szabályozás nem írta el? a postabélyegeknél a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdésének h) pontjában el?írt

mentességét.

42 Másrészt a kifogás elutasítására irányuló kereseti kérelmének az alátámasztása céljából a Svéd Királyság lényegében csupán azzal érvel, hogy az, hogy a nemzeti területen belüli postai szolgáltatásra szolgáló postabélyegeknél a rajtuk feltüntetett értéken történő értékesítése nem héamentes, annak a következménye, hogy az állami postai szolgáltatók által nyújtott szolgáltatásokat kiegészítik termékértékesítések a távközlés és a személyszállítás kivételével héakötelesek. Márpedig a jelen ítélet 26–32. pontjában a Bíróság megállapította, hogy az ilyen héakötelesség ellentétes a 2006/112 irányelv 132. cikke (1) bekezdésének a) pontjával.

43 Ilyen körülmények között a második kifogásnak is helyt kell adni.

44 Következésképpen a Bizottság által benyújtott kereset teljes egészében megalapozott.

45 A fenti megállapítások összességéből következik, hogy a Svéd Királyság, mivel nem mentesítette a hálál az állami postai szolgáltatók által nyújtott szolgáltatásokat és az ezeket kiegészítik termékértékesítéseket, kivéve a személyszállítást és a távközlést, valamint nem mentesítette a hálál a nemzeti területen belüli postai szolgáltatásra szolgáló postabélyegeknél a rajtuk feltüntetett értéken történő értékesítését, nem teljesítette a 2006/112 irányelv 132. cikke (1) bekezdésének a) pontjából és 135. cikke (1) bekezdésének h) pontjából eredő kötelezettségeit.

A költségekről

46 A Bíróság eljárási szabályzata 138. cikke alapján a Bíróság a pereszes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Svéd Királyságot, mivel pereszes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

1) **A Svéd Királyság, mivel nem mentesítette a hozzáadottértékadó alól az állami postai szolgáltatók által nyújtott szolgáltatásokat és az ezeket kiegészítik termékértékesítéseket, kivéve a személyszállítást és a távközlést, valamint nem mentesítette a hozzáadottértékadó alól a nemzeti területen belüli postai szolgáltatásra szolgáló postabélyegeknél a rajtuk feltüntetett értéken történő értékesítését, nem teljesítette a közös hozzáadottértékadórendszerrel szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 132. cikke (1) bekezdésének a) pontjából és 135. cikke (1) bekezdésének h) pontjából eredő kötelezettségeit.**

2) **A Bíróság a Svéd Királyságot kötelezi a költségek viselésére.**

Aláírások

* Az eljárás nyelve: svéd.